

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

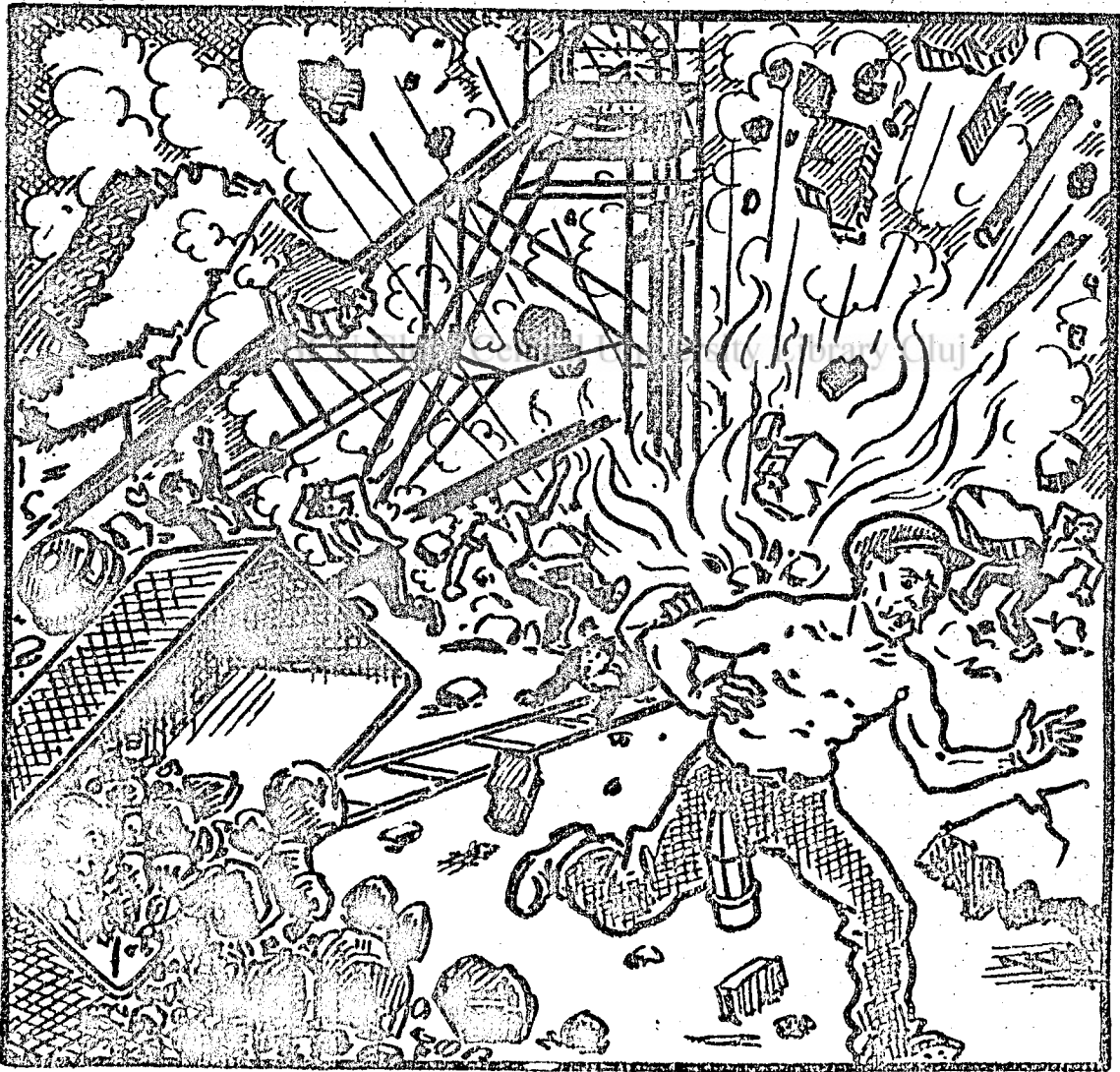
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Száda Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Győzött a pénz az erkölcs felett.

Az utóbbi időben több megrendítő szerencsétlenség történt. A sorozat a franciaországi vasúti szerencsétlenséggel kezdődött, ahol kétszáz ember halt meg. Ezután Oroszországban történt nagyméretű vasúti szeren-

csétlenség. Ez háromszáz emberáldozatot követelt. A kisebb szerencsétlenségek egész sorozata követte ezeket a nagyobb szerencsétlenségeket. Belgiumban egy repülőgép beleütközött a rádióállomás tornyába és lezuhant.

Cenzurat.

A bányaszerencsétlenségek közül a legmegrázóbb volt a csehországi *Duxban* történt bányarobbanás.

A robbanás alkalmával 140 bányász pusztult el. A duxi bányaszerencsétlenségnek különös jelentőséget ad, hogy minden valószínűség szerint a bányavezetőség gondatlansága miatt keletkezett a nagyméretű veszedelem. Másfelől olyan intézkedések történtek a veszedelem terjedésének megfékezésére, amelyek minden érző szívet mélyen megrendítettek. A duxi bánya felrobbant tárnáit ugyanis befalazták, hogy megakadályozzák a tűz tovább terjedését.

Ne felejtjük el, hogy a felrobbant tárnában 140 munkás dolgozott. Tehát a 140 munkást is befalazták a tárnába. Erre azt mondhatná valaki, hogy a befalazott bányászoknak ugyis mindegy volt, hiszen a robbanás pillanatában meghaltak és legfeljebb megszenesedett holttestüket vagy hamuvá vált porhüvelyüket lehetett volna az égő sirban megtalálni.

Ennek a befalazásnak azonban, úgy érezzük, nem volt kellő erkölcsi alapja. Eltekintve attól, hogy szerencsétlenségek alkalmával néha a csodával határos módon megmenekülhet valaki a veszedelemből, az erkölcsös emberi felfogással is ellentétben áll a bányavezetőség intézkedése. Hiszen minden szerencsétlenségnél legelső emberi kötelesség a bajba jutottakat akár élve, akár halva megkeresni. Nehány hónappal ezelőtt Magyarországon, Solymáron történt nagy bányaszerencsétlenség, ott azonban, mint lapunkban is megemlékeztünk arról, egy kivételével, az összes bányászok életét megmentették.

A törvények úgy intézkednek, hogy az orvos még azt a betegét sem szabad, hogy megölje, akinek halála bizonyosra vehető. — Nem szabad, hogy megölje, mert szerencsés fordulatok történhetnek. Különbö is egész erkölcsi világfelfogásunkkal ellentétben áll az ilyen betegek méreggel vagy más módon való megölése. Minden szenvedést tudnak a gyógyszerekkel tompítani és így a legszenvedőbb beteg esetében sem követ el kegyetlenséget az orvos, ha betegét élni hagyja addig, amíg a halálos betegség végez vele. A duxi

bányába befalazott 140 munkás hozzátartozóitól a szenvedést enyhítő gyógyszert vettek meg akkor, mikor az égő tárnákat befalazták. Amíg a tárnák nyitva voltak, ott és a hozzátartozók lelkében a remény, hogy hátha-hátha?... Ez a remény az idők folyamán lassan-lassan áthalványult volna a fádalmas felejtésbe, de semmi esetre sem lehetett volna olyan hatással a lelkekre, mint volt az égő tárnák befalazása.

Mit kezdjenek tanult ifjaink?

A szülő mindig a gyermekeiért dolgozik. A magyar ember arról nevezetes, hogy önmagára szinte semmit sem költ, csakhogy fiai leányai nyugodtan élhessenek. Amikor pedig a gyermek kirepül a családi fészekből, felfosztja vagyonát és nyugodtan mondhatja:

— Munkámat befejeztem, hiszen azt a vérem nem fog nyomorogni. Amit gyűjtöttem, nekik szereztem és amit keresni fogok, azt is nekik adom.

Természetesen egyetlen nép sem élhet vezetők nélkül és minden olyan nemzet, amelyik nem gondoskodik fiainak jövőjéről pusztulásra és a megsemmisülésre van kitéve.

Az erdélyi magyarság ebből a szempontból nagyon súlyos helyzetben van.

A romániai közép- és főiskolákon mint kétezer magyar gyermek tanul, akik a nagyrésze faluból került a városba és akik a legnagyobb erőfeszítések árán izzák ki azt az összeget, amely az iskolázatásukhoz szükséges.

Igen ám, csakhogy mi lesz azokkal a magyar ifjakkal, akik elvégezték az iskolát? Az államtól nem sokat remélhetünk, hiszen közel tízezer román fiatalember fut nyér és az állás után és ebben a helyzetben inkább nevezik ki a többségiakat, mint a miénkét.

Epen ezért meg kell kérdeznünk a romániai magyarságot, mit csináljunk azok a magyar ifjakkal, akik tanultak, de nem vezettek és irányíthatják saját fajuk életét, mert tudják előteremtteni még a száraz kenyér sem?

Ezeknek a soroknak az írója szintén román fiatalember és már román iskolákat végzett.

A napokban megkérdeztem az

Ugy mint ezen különböző országbeli emberek

nélik meg a szerencsésen gyógyultak milliói ama csodás eredményt, melyet a Togat-tablettákkal elértek. Riz Géza, Cernăuți-ből pl. ezeket írja:

„Kötelességemnek tartom, Önöknek az Önök által gyártott Togat készítményért köszönetemet nyitni. Miután bizalmamat mindegyik gyógyszer iránt elvesztettem, Togat-tal végeztem az utolsó kísérletet, hogy reumatikus tagfájdalmaitól megszabaduljak. Ma minden szenvedőnek legmegelőbb csak azt tanácsolhatom, hogy csak Togat-t használjon, mert ez az egyetlen szer, mely engem megmentett! Hálából a Togat-t minden szenvedőnek legjobb meggyőződésem szerint fogom ajánlani.”

Több mint 6000 orvos igazolja, hogy a

gyorsan és biztosan hat

Rheuma | Ischias | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Hüléses megbetegedések

esetén. A Togat kiválasztja a húgysavat, bakteriumölő és a bajt gyökerében támadja meg. **Togat semmivel sem pótolható! Biztos, hogy használni fog!** Tegyen még ma egy kísérletet! Az összes gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 52.— A Togat-tabletta svájci készítmény.

magyarság néhány tekintélyes vezetőjét, lássuk mit mondanak, hogyan tudnánk kenyérhez, szerény megélhetéshez juttatni a saját véreinket?

Akikkel beszéltem egyhanguan így válaszoltak:

— A magyar ifjaknak az a feladatuk, hogy ősöknek nyomdokain haladjanak. A tanult fiúk menjenek vissza a faluba és intézzék fajtájuk ügyeit. Így volt ez ezer éven keresztül és a magyar vér és kötelesség tudás sohasem vált vízzé. Épen ezért, ha van bennük szülők és ősök iránti tisztelet és népszerűsége most is ugyanazt kell csinálniuk, menjenek a faluba, ahol szeretettel fogadják őket és dolgozzanak. Legyen a faluban olyan ember is, aki jóban és rosszban kitart a nép mellett, hiszen becsületes és tisztességes munkával meg lehet élni.

Ezt mondták nekem, és amikor elhangzott a bölcs tanács, egy hatalmas kérdőjel meredt felém. Rendben van, igaz van a tanácsadóknak, ez mindig így volt és a magyar ember nem üz csufúságot multjából, de mit szól mindezekhez a falu, a magyar gazda?

Falun szülöttem és részben ott is nevelkedtem. Miután pedig elvégeztem az iskolát csak a falusi magyarok között töltöttem szabad időmet és igyekeztem megismerni azokat

a bajokat, amelyek szomorú napokat okoznak a becsületes, dolgozó magyar testvéreknek.

Ime, mindezek ellenére mégis kérdés előttem, hogy a magyar falu szeretettel és szülői örömmel fogadja-e fiait vagy nem?

Nyugodtan kérdezhetik tőlem, miért látja ilyen feketének a helyzetet? A válasz nagyon könnyű. Azért, mert sok helyen azt láttam, hogy a falusi magyar ember gyakran elfordul fiaitól, saját vértől és húsától és más emberek fiaival intézheti dolgai.

Igazság ez, amit nyíltan és bátran meg kell mondani! De nem elég mindezeket az újságban leírni, nem elég mindezeket, őszintén elmondani, hanem a magyar embernek tudnia kell, hogy saját fiaival szemben kötelességei állanak fenn, vigyáznia kell az új hajításokra, gyermekeire, mert jaj annak a népnek, amelyik nem vigyáz saját véreire.

Mi lesz az iskolákat járt ifjakkal? Elmennek majd a faluba, de fogadjátok őket úgy, mint a mesebeli apa, aki elküldte fiait világot látni és amikor visszatértek, könnyezve várta őket a kapuban.

A magyar ifjunak saját népe mellett van a helye és ott fog állani a kötelességtudás magaslátán.

Várjátok őket, és örvändjetelek nekik!

Demeter Béla.

Külföld

Francia tervek. Boncour Pál, francia külügyminiszter nagyszabásu beszédben jelentette be a szenátusnak a kormány ez évi külügyi terveit. A beszédben megemlékezett a németországi zavarokról s azokról a nehézségekről, amelyeket a Hitler-kormány erőszakos magatartása okoz a nemzetközi politikában, egyúttal azonban kifejezte azt a reménységét, hogy Franciaország állandó és következetes békepolitikája erőt fog venni ezeken a nehézségeken is. Részletesen foglalkozott a francia külügyminiszter a középeurópai helyzettel, helyesebben: a dunai államok helyzetével s kijelentette, hogy ezeket az államokat francia és olasz közös munkával kell talpra állítani. Ennek a nyilatkozatnak igen nagy a jelentősége, mert arra enged következtetni, hogy megtörtént vagy legalább is közel áll a befejezéshez a két nagy állam megegyezése a dunai államok helyzetének rendezése kérdésében. Végül kijelentette Boncour miniszter azt is, hogy egy 160 milliós nemzetet, amilyen Oroszország, nehezen lehet nélkülözni a Népszövetségben. Ez a nyilatkozat Oroszországnak közeli belépését jelenti a Népszövetségbe, amint hogy orosz hírek szerint ez meg is fog történni. Ez a belépés bizonyára Németország kilépésének ellensúlyozására történik, mert a német kormány nem kívánja képviseltetni magát a Népszövetség mostani ülészakán s valószínűleg a lezserelési tárgyaláson sem. Ezért Franciaország — amely a Népszövetség fenntartásához ragaszkodik — más oldalról is kívánja biztosítani magát. Amint látszik, sikerrel.

Osztrák Hitleristák Magyarországon. A múlt héten három irányból is szöktek Magyarországra osztrák nemzeti-szocialisták, összesen kétszáznál többen. A magyar kormány azonnal internáltatta őket, majd belegegyezett abba, hogy Csehországon keresztül Németországba távozzanak. A cseh kormány azonban nem engedte át őket Csehországon s ezért legnagyobb részük, kisebb csapatokban, visszatért Ausztriába.

A hitlerista zavargások különben megint elcsendesedtek Ausztriában, de a nemzeti-szocialista mozgalomnak egy feltűnő eseménye jutott most köz tudomásra. Az, hogy egyik velük ellentétes alakulat egyik vezetőjét a rendőrség a hitlerista vezetőkkel való bizalmas tanácskozáson érte rajta. Az illetőt természetesen azonnal megfosztották vezető állásától.

Népszavazás Németországban. A békeszerződés rendelkezése szerint Németország egyrésze, az u. n. Saar-vidék, francia igazgatás alá került, úgy, hogy 1935. elejéig népszavazással kell döntenie sorsáról. A népszavazást pártatlan nemzetközi bizottság fogja vezetni s annak rendén az említett vidék lakosainak három kérdésre kell felelniök: 1. kívánják-e a mostani helyzet fenntartását; 2. Németországhoz, vagy 3. Franciaországhoz kívánnak-e csatlakozni? A népszavazás határidejét ezután fogják kitűzni s az eredményt érhető nagy érdeklődéssel várja az egész világ.

Magyar külkereskedelem 1933-ban. Az elmúlt év sikeres esztendeje volt a magyar külkereskedelemnek, mert a kivitel értéke 81 millió pengővel (több mint két milliárd lej) haladta meg a bevitel értékét s jóval nagyobb, mint volt 1932-ben,

míg a bevitel értéke 14 millió pengővel kevesebb az 1932 évinél. A külkereskedelmi forgalom (kivitel és bevitel együtt) meghaladja a hétszáz millió pengőt (csaknem husz milliárd lej) s így a gazdasági helyzet javulását mutatja.

Forradalom Kubában. Alig fejeződött be az őszi forradalom s állt helyre valamennyire a rend, megint újabb forradalom zavarta meg a nyughatatlan állam életét. A forradalmárok gyors rajtaütéssel kezükhöz ragadták a hatalmat és fogságba vetették a köztársaság elnökét, akit lakásán őriznek. Még nem lehet tudni, hogy a viszonyok hogyan fognak alakulni.

Francia barát külpolitika. A magyar képviselőházban sürgette a francia barát külpolitikát Sigray gróf ellenzéki képviselő, utalva arra, hogy a német terjeszkedéssel szemben Magyarország csak Franciaországtól várhat védelmet. A nagy figyelemmel hallgatott beszédre azonnal felelt a kormánypárt elnöke: Sztranyovszky Sándor és kijelentette, hogy Magyarország nem folytat németbarát külpolitikát, hanem magyart, vagyis olyant, amely csak Magyarország érdekeire van tekintettel.

Román-olasz barátsági szerződés. Külföldi hírek szerint az olasz kormány nem fogja megújítani a lejáróban levő barátsági szerződést. Ennek oka állítólag az, hogy Olaszország a dunai államok helyzetének rendezéséig nem akarja lekötöni magát.

Minden áruszállítási akcióban
részt vesz, épen ezért
külön és olcsó regényekért
és szakkönyvekért forduljon
a **MINERVÁHOZ**
Cluj, Str. Regina Maria 1.

Belpolitikai hírek

Javul a belső rend Romániában. Az ország belső rendjének biztosítása érdekében a miniszterelnök, a hadügyminiszter, a belügyminiszter és igazságügyminiszter több vezető tisztviselő bevonásával értekezletet tartottak a miniszterelnökségen. Az értekezleten megállapították, hogy Romániában mindenütt teljes rend van, sőt a legújabb jelentések a helyzet nagyszámú javulásáról számoltak be. Valószínű tehát, hogy az ostromállapot miatt élelbeléptetett szigorú rendszabályokon rövidesen enyhíteni fognak. A fontos értekezleten hozott határozatokat csak néhány nap múlva fogják közzé tenni a nyilvánossággal.

Nem akar lemondani Bukarest főpolgármestere. Bukarest főpolgármestere, Dobrescu, nem akar lemondani állásáról. Valószínű tehát, hogy a kormány Dobrescut valamilyen címen menesztetni fogja állásából.

Prefektusi értekezlet volt Bukarestben. Január közepén a belügyminiszter értekezletre rendelte le a prefektusokat Bukarestbe. Az értekezleten az ország rendjére és közigazgatására vonatkozó kérdéseken kívül megbeszélték a közigazgatási törvény tervezett módosításait is. A kormány meg akarja változtatni a közigazgatási törvény egyes szakaszait. A törvény megváltoztatása kapcsán a megyei prefektusok hatásköre megnövekednék. A kormánynak ugyanis az a felfogása, hogy jó prefektusokkal lehet a legjobb közigazgatást végezni.

Julok, szarvasmarhák májmételybetegségei

biztosan
gyógyítja:
EGGER-féle

»MONIL«

Cicso, megbízható, egyszerű kezelés

Hátulról lötte le Ducát a merénylő diák. A Duca miniszter meggyilkolása ügyében bevezetett vizsgálat alkalmával megállapították, hogy Constantinescu diák céltudatosan készült gyilkos terve végrehajtására. A színajai állomás folyosóján kezét állandóan zsebében tartotta a revolverén, hogy kellő pillanatban végrehajthassa véres tetteit. A gyilkos azt állította, hogy szembe állott a miniszterelnökkel, amikor rálőtt. Ezzel szemben a vizsgálat megállapította, hogy Constantinescu hátulról lötte le a miniszterelnököt.

Mégsem békültek ki Maniu és Vajda. Az a hír, hogy Vajda és Maniu kibékültek, nem bizonyult valósnak. A Vajda-párti ifjúság hivatalos lapja éles támadást intézett Maniu ellen és arra szólítja fel a nemzetipárti ifjúságot, hogy tömörüljön a Vajda zászlója alá.

Minden községben adják elő a műkedvelők a „DÜSGAZDAG” című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

Mennyibe kerültek a választások? A képviselői és szenátorválasztások költségeit most számolták el. A belügyminisztérium számára ötven millió lejt utaltak ki a választási költségek fedezésére.

Foglalkozik a kormány a főiskolai ifjúság ügyével. A minisztertanács foglalkozott a főiskolai ifjúság helyzetének megjavításával. A kormány a következő intézkedéseket fogja tenni a főiskolai ifjúság helyzetének javítására. Az összes megyék és városok költségvetéseiből nagy összegeket kell, hogy adományozzanak diákokotthonok alapítására és az arra érdemesnek talált diákok ösztöndíjalapjára. A főiskolát végzett diákok számának megnövekedése miatt külön állásszerző hivatalt létesítenek a végzett egyetemi hallgatók elhelyezésére. A munkaügyi minisztérium felhívást intézett az összes vállalatokhoz és igazolást kért abban a tekintetben, hogy a vállalatok alkalmazottainak legalább háromnegyede román állampolgár-e?

Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek, gyakori fejfájásban szenvedők, tüdő- és mellbetegség, gyomor és bélbajban szenvedők, kérjenek ismeretető füzetet a fenti betegségekről. Teljesen díjtalanul küldi: dr. Gutori Földes Béla gyógyszerelő és vegytudományi laboratóriuma. Arad, Str. Eminescu 21.

Olvaszátok a „KELETI ÚJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

HÍREK

A cenzura-hivatal megtiltotta, hogy a kishírségi újságok a helység- és utcanevet magyar nyelven írassák.

Március 31-ig érvényesek a régi 1000 lejes bankjegyek. A Banca Nationala hivatalos hirdetményben közli, hogy a régi 1000 lejes bankjegyek beváltási idejét, amely a folyó évi január 31-én lejár, a folyó évi március 31-ig meghosszabbította. Március 31-ig tehát a régi 1000 lejes bankjegyek törvényes fizetési eszközül szolgálnak és azokat mindenki köteles elfogadni.

Enyhébben fogják behajtani az adókat. Slavescu Viktor pénzügyminiszter kijelentette, hogy az adók behajtása terén nem feltétlenül szükséges végső eszközökhöz nyulni. Az adókat végrehajtás nélkül is be lehet hajtani. A pénzügyminiszter szerint az adóbehajtás módszerét összhangba kell hozni az adófizetők teherbíró képességével. A pénzügyminiszter tervzetet készített az adókivetés leegyszerűsítésére. A miniszter megerősítette azt a hírt, hogy idén nem kell adóvallomásokot benyújtani. Ha az adófizető sérelmesnek találja a kivetett adót, jogában áll felelődni.

Széleskörű konverziót tervez az új kormány. Hír szerint a konverzió előnyeit a kormány az adósok összes rétegeire kívánja terjeszteni. Az adósoknak adott előnyök mellett azonban a kormány a hitelezők érdekeit is meg fogja védeni. Vagyis a konverzió lebonyolításához a pénzügyi alapot a kormány feltétlenül biztosítani fogja a Nemzeti Bank és a Földhitelintézet bevonásával.

A Székelyföldön letartóztattak négy római katolikus papot. A csendőrség letartóztatta Lőrincz József Ditrău-i, Sas Antal Carta-i, Buzás Imre Ciceu-i és László Imre Răcul-i plebánosokat. A letartóztatott lelkészeket a csendőrök a Mercurea Ciuc-i ügyészségre kísérték. A letartóztatás oka az volt, hogy Duca miniszterelnök temetése alkalmával a letartóztatottak nem végeztek gyászistentiszteletet. A főügyész megállapította, hogy a plebánosok letartóztatásának semmi alapja sincs és szabadon engedte őket.

Súlyosan elítélték Bojáky Ferenc-rendi atyát. Capleni községben hősök napján Bojáky Zsigmond Ferenc-rendi barát emlékbeszédet mondott a háboruban hősi halált halt magyar katonák emlékére. Suta Vasile görögkatolikus lelkész feljelentette Bojáky Zsigmondot, hogy beszédével államellenes izgatást követett el. A hadbíróság most tárgyalta Bojáky Zsigmond ügyét. A hadbíróság Bojákyt 5 ezer lej pénzbüntetéssel és 3 havi elzárással sújtotta. Bojáky a súlyos ítéletet tudomásul vette.

Egy hindu tudós esodálatos mutatóványa. Sudarshan Das hindu tudós egy professzorokból álló bizottság előtt felakasztatta, majd eltemette magát. — Amikor kiásták, egy pohár tömény savat ivott és ugyanezzel a sávvá megmosta arcát és kezét. A esodálatos mutatóványa befejezte után mosolyogva megajánlott elképedt hallgatói előtt. Erről a kísérletről hosszú levélben számol be Tolnai Világlapjának egy Indiában élő magyar ember, akinek a hindu tudós ezekkel a szavakkal magyarázta meg mutatóványát: „Ez az akaratérő feltétlenül uralma volt a test fölött!”

Megkönnyítik a rádió-engedélyek kiadását. A rádió-engedélyek megszerzése eddig nagy utánjárással járt, mert állampolgársági, erkölcsi és más bizonyítványokat követeltek az engedély kiadása előtt. Hír szerint a rádió-engedélyek megszerzését meg fogják könnyíteni. Egyszerű személyazonossági igazolvány bemutatása után és a díjak kifizetése ellenében ki fogják szolgáltatni a rádió-engedélyeket.

Csökken a munkanélküliek száma. A nemzetközi munkaügyi hivatal kimutatása szerint a munkanélküliek száma az 1933. év utolsó negyedében husz százalékkal csökkent. A munkaügyi hivatal különösen husz államról emlékezik meg, amelyekben a munkanélküliség ellen nagy sikerrel küzdenek. A felsorolt államok között vannak Magyarország és Románia. A munkaügyi hivatal kimutatásából közgazdasági szakértők azt következtetik, hogy a gazdasági válság enyhült. A munkások alkalmazása ugyanis arra mutat, hogy a fogyasztó közönség vásárló képessége megjavult és a gazdasági válság mulóban van.

Árvízveszedelem a Duna mentén. A Dunán megindult a jégzajlás és a Dunamedrét sok helyen jégtorlaszok zárják el. Olánia egyik partmenti községe előtt a Dunán ölméter magas jégtorlasz képződött. A feltornyosult jeget robbantással és ügyzással verte szét a katonaság. A munkát nagyon megnehezítette a nagy köd.

Tg.-Săuciușe-en veszett kutya garázdálkodott. Tg.-săuciușe-i barompiac egyik házának udvarára bement egy veszett kutya. A vérengző állat több kutyát valóságos szétmarcangolt. A veszett kutyát hosszas hajszá után agyonlőtték.

**Tek. Minerva Biztosító R. T.
Igazgatósága.**

Ezennel köszönettel igazolom, hogy Önök bár kártérítési igényemet a fennálló szabályok és törvény értelmében elutasították volna, miután biztosításom még meg sem kötötték, ennek dacára káromat a legnagyobb méltányossággal rendezték teljes megelégedésemre, melyért ismételtlen hálás köszönetemet fejezem ki. Ciuc-Santimbru, 1933. nov. 25. Alázatos tisztelettel: Bartis Mihály.

Bodó Gábor.

Tözsér Ignác.

Emléktáblát állítanak Ady Endrének Párisban. A nagy magyar költőnek, Ady Endrének, Párisban Franciaország kezdeményezésére emléktáblát akarnak állítani. Ady Endre ugyanis sokat tartózkodott Párisban. Az emléktáblát valószínűleg annak a szállodának a falába fogják építeni, amelyikben Ady Endre párisi tartózkodásai alatt lakott.

Clujmegyében elszaporodtak a farkasok. Caposul Mare-n a farkasok a község belterületére is bemerészkednek. Gergely János, a Hubertus vadásztársaság vadőre a község határában hatalmas ordast tértett le. Caposul-Mic-on Halmágyi János juhaklába tört be egy farkas és a kerítés részébe szorult. A falusiak elfogták és ártalmatlanná tették.

A vigyázatlanság áldozata. Tatár Demeter Campulung la Tisa-i jud. Maramures kovácsmester farkas-vadászatra indult Kozma Gábor ismerősének társaságában. Amint az erdő sűrűjében a farkasokat kutatták, Tatár fegyvere egy ágban megakadt és elsült. A golyó Tatár testébe fúródott. A szerencsétlen ember néhány perc alatt ki-szenvedett.

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Azon előfizetőink, akik a „Magyar Nép” részére új előfizetőket jelentenek be, az alábbi könyvek közül választhatnak. Minden új előfizető után a gyűjtőnek egy könyvet adunk ajándékba, ha legalább félévi díjat beküldenek.

1. sz.	Dr. Rajka László: Szavaló könyv	— — — —	L. 15
2. sz.	Dr. György Lajos: Históriai könyvecske	— — — —	L. 15
3. sz.	Dr. Csűrű B.: Magyar lakodalom (vőfélykönyv)	— — — —	L. 15
4-5. sz.	Abonyi-Rass: A betyár kendője	— — — —	L. 25
6. sz.	Egy mérnök: A földmérés kis könyve	— — — —	L. 15
7. sz.	Dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből	— — — —	L. 15
8-9. sz.	Benedek Elek: Magyarok története	— — — —	L. 25
10-11. sz.	Valló-Török: A méhtonyesztés vezérfonala	— — — —	L. 25
12-13. sz.	Dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára	— — — —	L. 25
14. sz.	Dr. Balogh Ernő: A föld köpenyége	— — — —	L. 15
15. sz.	Maksay V.: Műsor falusi műkedvelők számára	— — — —	L. 15
16. sz.	Lampért Géza: Egy hold föld. Elbeszélések	— — — —	L. 15
17. sz.	Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű	— — — —	L. 15
18. sz.	Benedek Elek: Erdélyi regék és népmondák	— — — —	L. 15
19. sz.	Voinovich Bartóky: Szivárvány, Zsuzsi. Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos	— — — —	L. 15
20. sz.	Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás	— — — —	L. 15
21. sz.	Nemcs Elemér: Daloskönyv	— — — —	L. 20
22-23. sz.	Vásárhelyi János: Egymás között	— — — —	L. 25
24. sz.	Sebesi S.: Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák	— — — —	L. 15
25. sz.	Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár és más elbeszélések	— — — —	L. 15
26-27. sz.	Dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyerünk	— — — —	L. 25
28. sz.	Kiss Menyhért: Maroszekei atyafiak	— — — —	L. 15
29. sz.	Jakab Ödön: Versek	— — — —	L. 15
30. sz.	Kovács Dezsőné: Petőfi Sándor és szülei	— — — —	L. 15
31. sz.	Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató. II. r. Növénytermelés	— — — —	L. 15
32-33. sz.	Dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története	— — — —	L. 25
34-35. sz.	Vásárhelyi János: Az életből az életnek	— — — —	L. 25
36. sz.	Finta Zoltán: Janesi és Juliska	— — — —	L. 15
37-38. sz.	Dr. Szász: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	— — — —	L. 25
39. sz.	Szondy György: Állatok, virágok	— — — —	L. 15
40. sz.	Gyallay Domokos: Második szavalókönyv	— — — —	L. 15
41. sz.	Dr. Balogh Arthur: A kisebbségek védelme	— — — —	L. 15
42. sz.	Dr. Roska Márton: Néprajzi feladatok Erdélyben	— — — —	L. 15
43. sz.	Szentimrei Jenő: Halhatatlan mesék	— — — —	L. 20
44. sz.	Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek	— — — —	L. 15
45. sz.	Donáth László: Szegény bolond	— — — —	L. 15
46. sz.	Bálint Vilmos: Dúsgazdag	— — — —	L. 15

Kilencvennyolc tisztviselőt végeztek ki Oroszországban. Mult esztendőben Oroszországban nagyon rossz termés volt. Ezért a hatóságok a gazdáktól elrekvirálták a gabonát. Sok helyen a lakosság összejátszott a szovjet tisztviselőkkel és eldugta a gabonát. A hatóságok rájöttek a csalásra és bíróság elé állítottak kilencvennyolc tisztviselőt és hetvenezer földművest. A bíróság a kilencvennyolc tisztviselői halálra ítélte és az elítélteket azonnal ki is végezték.

Treiscaunemegyében farkasok pusztítanak. Treiscaunemegyében a farkasok nagyon sok kárt tesznek a juh-nyájokban. Legutóbb megint Lungă-n okoztak nagyobb pusztítást. Legnagyobb kárt Jakabos Béla föld-birtokos udvarán okozták, ahol az egész juhnyáját szétzavarták és több juhot szétléptek.

Feltámadt halott. A bukovinai Vilancea községben egy földműves asszony hosszas betegség után meghalt. A temelési szertartás előtt néhány órával a halott felült a koporsóban és egészségesen leszállott a ravatalról. A halottaiból feltámadott asszony nagy rémületet kellett hozzátartozói körében.

Óriási szerencsétlenséget okozott egy gát elszakadása. Az Elzászban levő ugynevezett Fekete- és Fehér-tó vizét villamosmű gépeinek a hajtására használták fel. A két tóban levő vizet óriási gáttal duzzasztották fel, hogy állandóan el lehessen látni vízzel a villamosművet. Egy éjszaka a gát elszakadt és óriási mennyiségű víztömeg zuhant alá a völgybe. A lezuduló víz rombadöntötte a villamos telepet és a völgyben levő lakóházakat. A villamostelep egész személyzete meghalt s rajtuk kívül ötven ember pusztult el a hullámokban.

Ujra divat a tetoválás. Ujabbban az előkelő színésznők újra divatba hozták a tetoválást. Erőből érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délbáb újszáma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, pletykákat, filmriportokat, egy teljes vigjátékot, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képsorozatban. Egy szám ára 11 Lei.

Baia Mare vidékén sok hamis pénz van forgalomban. Baia Mare vidékén a rendőrség sok hamis pénzt talált. Nemcsak 100 lejesek, hanem hamisított 20 és 2 lejesek is kerültek forgalomba Baia Mare-n. Jó lesz tehát óvatosnak lenni vásárlások és váltások alkalmával.

Nagy földrengés volt Indiában. Indiában a Ganges partvidékén pusztító földrengés volt. A nagyobb városokban százszámra omlottak össze a házak. A szerencsétlenségnek, amely 1000 kilométer hosszú és 300 kilométer széles földszávon pusztított, több ezer sebesültje és halálos áldozata van.

Tűzeset Manău-n. Manău községben György István gazdának kigyulladt a háza. A tűz eloltására kivonult a község lakossága. Két órai megfeszített munka után sikerült a tüzet eloltani.

Nagy repülőgép szerencsétlenség történt Franciaországban. Franciaországban nagy repülőgép szerencsétlenség történt. Az Indiából jövő repülőgép Corbigny község mellett a ködbernekirepült a táviró vezetéknek és lezuhant. A község lakossága azonnal a szerencsétlenül járt repülőgép utasainak segítségére sietett, azonban a repülőgép benzintartánya felrobbant és a szerencsétlen utasok elégték. Tíz ember halt meg.

Olecsó sorsjegy.

Vett-e már Talisona-i sorsjegyet? Siessen vele, mert közel a húzás ideje:

1934 február 10.

Egy sorsjegy ára csak **25 Lei.**
Főnyeremény **100.000 Lei.**

1215 db sorsjegy nyer. El ne mulassza megélésérelni szerencséjét. A sorsjegyek ára és 7 Lei portó előzetes beküldése ellenében bárkinek küld: **Unitarius Műszerve**
Árkád, 811. H. Elisaveta 61.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et!

VERGILIUS:

„GEORGICA“-ja

Szabó András igazgató-írójának
kiváló fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltján

Cu. Strada Regi a Maria 1. szám.

Ára 60— 1 lei.

A

Keleti Újság

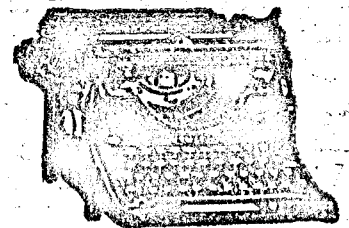
Erdély
legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek avári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kelekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmendy Mihály

CLUJ

Strada Regina Maria 25. szám.
Telefon 9-51. — Telefon 9-52.

Hogyan kell kezelni az új borokat?

Az 1933. esztendő időjárása a szőlő fejlődésére és érésére elejétől fogva nem volt kedvező. A szőlő virágzása három, sőt négy héttel is elkésztett és ezt a késedelmet sem a nyár, sem az ősz nem hozták helyre. Előre látható volt, hogy a szőlő a rendes időre nem érik be, sőt a rendes érés egyáltalán nem következik be. A nyár melege nem volt elég a cukorképződésre és az ősz sem hozta meg a bogyók megjavulását, a szüret is általában majdnem egy hónappal későbbre tolódott. Annyi haszonnal mégis járt, hogy a bogyók savtartalma sok helyen valamit enyhült.

Az ideai borok összetételét — eltekintve a must alacsony cukortartalmától — a rendesenél jóval nagyobb savtartalom jellemzi. A kelletténél savanyúbb új borokban igen hasznos munkát végezhetnek az almasavbontó baktériumok, amelyek az erjedés lefolyása után rendes körülmények között szerephez jutva, a bor almasavát akként bontják meg, hogy belőle körülbelül egy harmaddal kevesebb s nálánál kisebb savfoku tejsav keletkezik s így a bor összes savtartalma esetleg felére csökkenhet. A borok savtartalmának ezen az úton való apadása természetesebb és kevesebb hátránnyal járó folyamat, mint a szénsavas mésszel történő savtalanítás és ha ez utóbbit igénybe vesszük is, mindig akkor tegyük, amikor a természetes savcsökkenés eredményét már tapasztaljuk.

Az ásványosító baktériumok tevékenységének főideje a kiejedés után az első fejtésig tart. Ha azt akarjuk, hogy minél eredményesebb munkát végezzenek, segítségükre kell lennünk és meg kell adnunk életműködésük feltételeit. Először is hőmérséklet tekintetében kell igényüket kielégítenünk, mert csak rendes pincehőmérséklet mellett szaporodnak el, hideg pincében és hideg borban télenek maradnak. A pince inkább meleg

legyen, mint hideg, vagyis olyan hőmérsékletű, amilyen általában az új boroknak legjobban megfelel. Azután hagyjuk nyugodtan a borokat, semmi esetre se kénezzük őket, mert a kénsvav iránt a baktériumok igen érzékenyek. Ne siessünk az első fejtéssel, inkább halasszuk azt néhány héttel későbbre, hogy időt adjunk a savcsökkentési folyamat lefolyásának. Nagyon célszerű, ha az erjedés végével a leülepedett seprőt egyszer felkavarjuk. A felkavarással az ülesztőt is tevékeny ségre kényszerítjük és ha ez már cukrot nem talál a borban, akkor szintén az almasavát bontja meg. A seprő felkavarása azért is szükséges, hogy a közéje szorult baktériumok felszabaduljanak s a borba felkerüljenek.

Az ideai boroknak első fejtésével, a seprőjükről való lefejtéssel tehát nem kell sietnünk. Bátran halaszthatjuk az első fejtést 6—8 héttel is későbbre, mint más években általában inkább, mert a szüret is később volt.

Ha a borok savtartalma az első fejtés idejéig sem enyhülne a kívánt mértékig, akkor fordulhatunk a felesleges savtartalomnak tiszta szénsavas mésszel való letompításához. Ennél az eljárásnál a bor savtartalmának 1 ezrelékkel való letompítására hektóliterenkint 66 gramm tiszta szénsavas meszet kell minél kisebb részletekben alapos elkeverés mellett a borba adnunk. Mivel azonban a nyakló nélkül való savtalanítás után a bornak könnyen lugos íze lehet, a szénsavas mészhatalánál tartunk mértéket, egyszerre 2 ezreléknek megfelelő, tehát hektóliterenkint 132 grammnál több meszet ne adjunk a borba és ha ez után nem volna elég, várjunk néhány napig s csak azután alkalmazzunk egy második adagot. A savtalanítást próbáljuk ki s nagyban csak úgy hajtsuk végre, amint a próbák kifogástalan eredményéről meggyőződünk.

Pettenhoffer Sándor.

Magyarország bort szállít Amerikába. Az amerikai szeszfilalom felfüggesztésével Amerikának nagy mennyiségű borra van szüksége. Az amerikai bor-szükséglet fedezésére Magyarországon is vásároltak bort. A kereskedelmi tárgyalások során Magyarország szerződést kötött Amerikával 18 ezer hektóliter bor-leszállítására. A bor ellenértékeképpen Magyarország rizkását és pénzt fog kapni Amerikától.

Módosították a mezőgazdasági kamarai törvényt. Romániában a különböző pártok uralomra jutása az egyes törvények módosítását is jelenti. Ezek közé tartozik a mezőgazdasági kamarákról szóló törvény is, amely a kiszivárgott hírek szerint lényeges változást fog szenvedni. Magyarországi mintára alakítják át, vagyis megszűnnek vármegyei kamarák lenni. Egy-egy kamara működési köre több vármegyére fog kiterjedni. Ennek a módosításnak is megvannak a maga előnyei és hátrányai. Mi mindenesetre azt várjuk ettől az intézkedéstől, hogy a kamarák vármegyénként milliókat emésztő adminisztrációs kiadásai tetemesen csökkenni fognak és a gazdák által kamarai-, bélyeg-stb. illetékek, taxák címen fizetett nagy összegekből több fog jutni a mezőgazdasági kultúra tényleges támogatására. A vármegyei tisztviselők és alkalmazottak elbocsájtása, autók számának csökkentése nagy meglakáritást fog jelenteni. A felszabaduló munkaerőt valószínűleg a szakértelem és a pártpolitika szitáján megrostálják és csak azokat alkalmazzák az új kamaráknál, akik a kézben maradtak. De azt is várjuk az új kamarai törvénytől és a változtatott tisztviselői kartól, hogy könnyítések hoz a gazdák szá-

mára és aként fognak a súlyos milliókkal gazdálkodni, hogy a kamarai illetékek, taxák mérsékelhetők lesznek. Ma az a helyzet, hogy ha egy falusi gazda kéressel fordul a szakkamarájához csaknem másfél napszámért fizet okmánybélyeg és postai portó címen az államnak. Az okmánybélyeg 12 lei, az ajánlott levél 17 lei = 29 lei. Egy falusi napszám pedig 20 lei. A napszamba járó kisgazda csaknem másfél napot dolgozik azért, hogy kérését a kamara iktassa.

A vásárjáró falusiak joga. Ez a jog minisztertanácsi határozattal nyert szabályozást olyképen, hogy kifejezetten Alba, Arad, Bihor, Caras, Cluj, Hunedoara, Severin és Turda megyék havasi és hegyes vidékein levő községek és járássok lakóinak a kormány megengedi a házaló kereskedést, házi-ipari cikkekkel, faárukkal, deszka, zsendely, gerenda, cse-

Fajtaazonossági és csiraképeségi garancia mellett ajánljuk a legkiválóbb minőségű eredeti Németországból, Hollandiából és Dániából importált **Konyhakerti, Virág, Fű, Takarmányrépa** és mindenféle **Gazdasági**

MAGVAINKAT

»ERFURT«

Salamon & Stefan

Magtermelés és Magkereskedés

CLUJ,

Piața Mihai Viteazul
38 szám.

A legkisebb rendelést is azonnal postázzuk.

ARJEGYZÉK INGYEN!

ber, szőlőkaró, kádak, villák, tengelyek stb. ugyszintén csepőedényekkel, faszénnel, gyümölcsessel, mésszel, gyapjuval, kész bundákkal és ködmönökkel. Ezek az áruk szekereken is szállíthatók. A közigazgatási hatóságok ezekre vonatkozó házaló kereskedői igazolványokat állíthatnak ki, minden taxa nélkül.

IPARI FOGVON

Szigoruan fogják büntetni a kontárokat. Nagyon sok kisiparos, hogy az adóterhektől szabaduljon, visszaadja iparengedélyét az iparhatóságnak és titokban dolgozik. A közterheket viselő iparosok többiben emeltek panaszt a miniszternél, a kontárok ellen. A miniszter most szigorú intézkedésben utasította az ipartestületeket, hogy ellenőrizzék a kontár iparosokat. Ezzel kapcsolatban a Mercuria Ciuc-i ipartestület felhívja a körletébe tartozó községeket, hogy minden községből sürgősen jelentsék be az ipartestületnek mindazokat, akik iparengedély nélkül dolgoznak, hogy azonnal megindítsuk ellenük a nagyon súlyos büntetéseket tartalmazó kihágást. A Mercuria-i Ipartestület a legerőteljesebb akciót indítja be, hogy a községeket megtisztítsa a kontároktól. Ezért arra kéri a községek kisiparosait, hogy segítsenek ebben a közérdekű munkában. Bosszút nem kell félni, mert a feljelentéseket az Ipartestület végzi és a bíróság előtt is az képviseli. Kérjük tehát, hogy lehetőleg községenként minden szakmát állítsák össze a kontárok névjegyzékét és azt juttassák el az Ipartestülethez.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Az apa a családban.

Dr. Tóth Tihamér, a jeles hitszónok pár évvel ezelőtt mély hatású, komoly beszédet tartott a családi élet kérdéseiről s még most is visszacsendül lelkemben felhívása, melyet családapákhoz intézett. „Férfiak — mondtátok — szeressetek otthon ülni.“ Az otthon szeretete fogja újra áldottá tenni a családi hajlékokat. Valóban ma sokszor az a helyzet, hogy a férjek és család apák alig ülnek otthon. A munkások és hivatalnokok, ha elvégzik munkájukat a hivatali helyiségekben vagy a ruhelyekben, alig térnek haza, pihennek valamit otthon, mindjárt is mennek hazulról a kaszinókba, egyletekbe, vendéglőkbe vagy más szórakozási helyekre és bizony nagyon sokán szakítanak időt maguknak arra, hogy megélhető legszükségesebb kérdéseik kívül más kérdéseket házas társukkal megbeszéljenek s még kevésbé adnak alkalmat arra, hogy gyermekeik lelke előttük megnyilatkozhasson. Így nem fejlődik ki a családban a belső nyugalom, a lelkikapcsolatoknak igazi, tiszta megszokása. Sokszor úgy van, hogy a legelső kimerült idegzetű apa, ha panaszt hall gyermekei felől, vagy rossz bizonyítványt visznek haza a gyermekek, hirtelen ragyában keményen, durván megfegyelmezi a gyermekeket, de nem foglalkozik velük. Így elvész ki a családi hajlékokból a szeretetnek boldogító lelke.

Férfiak szeressetek otthon ülni. Egy-egy délután fordítsatok arra, hogy csendesen és kedvesen elbeszélgetsetek feleségeitekkel és gyermekeitekkel. Olvastassátok valamit gyermekeitekkel a nemes és tiszta értékek alkotásaiból, énekeljétek el egy-egy csodálatos zsoltárt, tanítsatok meg gyermekeiteket egy-egy szép költeményt, tanítsatok a hitről egyházunk és népünk történetének ismeretéről. Nem is gondoljátok, hogy a kicsi gyermek milyen nagy és boldogító kitüntetésnek érezteti, ha az édesapja leül mellette és beszélget vele. Ezek a csendes, meghitt órák a lelki felüdülésnek gazdag és áldott forrásai lesznek a család életében. A mai életnek legnagyobb baja és nyomorúsága az, hogy elveszti az értéket a belső nyugalom, az elvonult

csendes élet szépségei és áldásaival szemben. Joggal állapította meg egyik mai jeles író, hogy korunk lelki eldurvulása épen abból származik, hogy mai kultur életünknek öt nagy fogyatkozása van: a lárma, a szétszóródottság, a nagy szám törvénye, kételkedés a hitelt vesztett igazságokban, a hitnek elerőtlenedése.

Ismét hangsúlyozzuk, hogy ilyen boldog otthon megteremtésére nemesak a gazdag emberek képesek. Mi el tudjuk képzelni és az élet valósága is igazolja azt, hogy kicsiny hajlékban is, ha a hitvestársak igazán megbecsülik és szeretik egymást, a gyermekek szófogadók, szorgalmasak és tiszta lelkűek, ha a hajlékot a hitnek, az imádságnak lelke tölti be, nagyobb boldogság lakozik, mint a fényes palotában, ahol az előkelő úr viharos éjszakákon, kétes mulatóhelyeken, vagy kártya esztákban tölti idejét és a fényes úri dáma vagy titkos bánattal, elhagyottan kesereg, vagy maga is léha szórakozásokban keres életet, becsületet ölé kárpótlást és ahol a gyermekek élő szülei mellett is lelkileg egészen árvának érzik magukat. Meg kell értenünk újból, hogy zaklatott életünkben tiszta örömeknek csendes kikötője lehet a legszerényebb családi hajlék is, ha abban ott van a hitnek, a szeretetnek, a reménységnek lelke.

Jókai Mórnak van egy kedves, feledhetetlen karácsonyi története. Karácsony estéjén sorba állítja gyermekeit a szegény eszterháziak s karácsonyi ajándékképpen tanítja őket énekelni. A hatalmas, nagy emeleti lakásban zordonan ül a nagyúr gazda. És mégis a sokgyermekes, szegény eszterháziak mester olyan boldognak érzi magát éneklő gyermekei között, hogy nem tud lemondani boldogságáról semmi földi ajándékért. Ezt a boldogságot kell visszavinni családi hajlékainkba. Nyugtalan életünk gondjai között, komoly férfiak drágább szolgálatot sem maguk, sem népük számára nem tehetnek annál, mintha szent odaadással rajta lesznek s dolgoznak azért, hogy tiszta szellemű otthonot teremtsenek a maguk és házuk népe számára.

RÁKÓCZI FERENC BÜCSÚDALA.

Bölcsöm, vigasztalóm,
Dajkám és ápolóm:
Bánatos országom!
Jaj, szörnyű fájdalom,
Meg kell tőled válnom,
Vizeid folyását,
Erdeid nyílását,
Mezeid kalászat,
Lovam lábanyomát
Te áldott földeden
Már többé nem látom.

Fuj már az őszi szél,
Sárgul a falevél,
Rád borul az nagy tél,
Mikor semmi sem él,
Én árva országom!
Franciák oltalmát,
Az lengyelek hadát,
Sorsod javulását
És bosszuállítását
Sötét felhőid közt
Mindhiába várom.

Nincs is már énnekem
Semmi reménységem;
Megszakad a szívem
— Azt igen jól érzem —
Érted rab országom...
Vizeid folyását,
Erdeid nyílását,
Mezeid kalászat,
Lovam lábanyomát
Te áldott földeden
Én sohase látom. (Régi ének.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szabadságharc — szabadság nélkül.

I. Az altisztben fölébred a becsület.

A felvidéki tót lakosság hűséggel és becsülettel kitartott Rákóczi mellett a nehéz napokban is. Ha valamelyik közülök labanccá lett: üldözöbe vette a többi és pusztulni kellett a „pribéknék.”

A mórva széleken és a Fehér hegység szorososaiban nagy segítségére volt a hűséges tót lakosság a kurucoknak. Megtörtént, hogy az ellenséget a kaszákkal, botokkal felfegyverkezett tót lakosság megszorogatta a hegyi utakon s belekergette a kuruc huszárok kardjába.

Mikor Oeskey áruló lett, a vele levő ezredből egy pár száz tót huszár átpártolt a labanecokhoz s ezek Szakolca környékén kezdtek garázdálkodni. A tót lakosok azonban mindenütt szidták, köpködték őket, mint árulókat. Emiatt a tót huszárok közül sokan magukbaszállva visszaszökdöstek a kuruc sereghez.

Megtörtént, hogy Vajda András kuruc ezredes táborában egy ilyen szökevény tót al-

tiszt jelentkezett s elmondta, hogy holnak a labanccá lett csapatok s ajánlotta, hogy rájuk vezeti Vajda uram embereit, siessen.

Ugy is történt. Vajda hirtelen nyergelt és Unyin nevű falunál megtalálta az alkay-féléket. Hamarosan rájuk támadt, s levágott, — a többit pedig bekergette a tót lakosok luga, aztán körülvette a községet. A tót labanecok leugráltak lovaikról s a házakban rejtőztek, ólak és szalmakazlak alatt kerestek menedéket.

A falu tót lakosai azonban nem menekültek a menekülőknék, hanem előhúzták őket rejtekeikből, vagy oda vezelték a labanecokat s biztatták:

— Öld meg uram, mért lettek kutyák! A labanecok közül alig menekült meg hárman.

Az átszökött altiszt tehát jó szolgát tett a kurucoknak. Ezért írja róla Bereczky hogy „tót szegény: mégis magyar a szíve benne.”

2. Károlyi lerakatja a fegyvert.

Rákóczi utolsó esatája a romhányi ütközet volt 1710 január végén. Ez a csata is elhőntetlen maradt. Nem nyert sem a német, sem a magyar.

Rákóczi azonban kénytelen volt Zemplén felé húzódni seregével. A császári hadak Gyomában elfoglalták Érsekújvárt, Eperjest, Bártfát, Szolnokot, Egert; Kassa még tartotta magát.

Rákóczi Oroszországba küldötte Berceséyit, hogy ha lehet, a cártól segítséget nyertessen.

Ekközben hívei szállingózni kezdtek mellette. Forgách Simon engedelmet kért, hogy Lengyelországba menekülhessen. Eszterházy Antal és mások elhoesátásukat kérték Rákóczi szolgálatából.

Az ónodi gyűlés után, — melyen a magyar rendek a Habsburg-házat trónvesztettek nyilvánították, — úgy látszik, sokan attól féltek, hogy ha a császár seregei győzni fognak: nem lesz számukra kegyelem.

A félenkebbek tehát biztosítani akarták életüket és javaikat.

Rákóczi nemes egykedvűséggel nézte főembereinek oszladozását. Menjetek! A nép tagaszkodása nem csökkent, ha bizalma és reménye lankadt is. Ez volt, ami Rákóczit jobban meghatotta.

Ennek a jóságos lelkü, a Rákóczi névért a jongó népnek legalább szabadságot akart biztosítani, ha már függetlenségét ki nem vihatta.

Követei által a császárral a végleges béket, ennek nem sikerülte esetén pedig a külső segítséget akarta kieszközölni.

Egyik sem sikerült.

A tisztántuli részen még Károlyi tartotta magát egy tekintélyes sereggel, a reátóduló császári seregek ellen, de már Rákóczinak nem volt fejét hova lehajtani.

Munkács vára meg volt ugyan rakva élelmiszerekkel és védőszerekkel, de Rákóczi nem akarta magát ide bezárni, Verecke felé húzódott, az ország határaihoz.

Végre átlépte a határt s a dolgok vezetését Károlyira bízva, maga indult a külső segítséget kieszközölni Lengyelországba.

Károlyi Sándor ezalatt érintkezésbe lépett Pálffy tábornokkal, a császári seregek fővezérével s Szatmáron gyűlésre híván a szövetséges rendeket és a sereg főtisztjeit, megállapították a béke feltételeit.

Igy kötött meg a Szatmári béke 1711-ben Rákóczi akarata ellenére. Károlyi a békepontok értelmében seregével lerakatta a fegyvert Majtény alatt s ezzel véget ért a di-esőségteljes kuruc háboru, mert Rákóczi soha többé nem birt olyan hadi erőre szert tenni, hogy a határt átléphesse és új harcot kezdjen.

A szatmári béke első pontja értelmében Rákóczi visszatérhetett volna hazájába és átvehette volna birtokait, ha felesküszik a császár hűségére, de ő helytelennek tartotta Károlyi békekötését, kevesellette a nemzet számára tett engedményeket s ezért nem fogadta el a kegyelmet.

Inkább elveszítette ősi vagyonát, osztrák kézben hagyta gyermekeit, tehát feláldozta egész családját, semhogy nemzetének leigázásába beleegyezzenek.

Ime ez maga olyan tett, amely a legfényesebb világosságot veti Rákóczi lelki nagyságára.

Adománok

Felülről kell kezdeni!

Frigyes Vilmos porosz király határozta, hogy az udvartartás egész személyzetének fizetését és járandóságait leszállítja. Különösen a legalsóbb rangosokba tartozókat. Ez természetesen nagy megütközést és elkeseredést kellett az érdekelteknek. Néhány nappal a király

szándékainak közhírré tétele után szokatlanul korán reggel lépett a király hálószobájába Gundling titkos tanácsos (akit a király jókedve miatt nagyon kedvelt) és a székeket kiméletlenül ide-oda tologatva, megállt a király ágya előtt. Az így fölbresztett uralkodó megbotránkozva húzta félre az ágy függönyét és rákiáltott: „Micsoda lármát csap itt az ur?”

— Ah, az embert csak besz-

szuság és kellemetlenség éri!

— Mi érte az urat? Ugy tekint reám, mintha mindent össze akarna zuzni!

— Nem nevezhet az ember, ha mindenütt csak szomorú arcokat lát. sóhajtásokat és panaszokat hall!

— Ki panaszkodik?

— Felsőged alázatos cselédsége; nagyon sokat akar felsőged levonni az amugy is silány illetményből.

— Ez kell a népnek! Mindenki hazudik, mindenki megcsal engem és kötelességét csak félig teljesíti.

— Ebben a tekintetben osztom felséged véleményét. Magam sem vagyok másképen a saját eselédességemmel. Tegnap például, megparancsolom a cselédeleánynak, hogy söpörje le a lépcsőket. Először a legalsó lépcsőt seprile, azután a másodikat, harmadikat, negyediket és így tovább. Ilyen módon természetesen mentől magasabbra ért, az alsók mindig újból piszkosak lettek.

— Az ilyen munka semmit sem ér!

— Felülről kell kezdeni, mindig, mindig felülről, ugyebár felség!

A király megértette a szellemes célzást és mosolyogva válaszolta:

— Igen, ebben igaza van; majd beszélek erről az udvarmesterrel.

Ez meg is történt, a cselédség megtartotta a teljes fizetését, sőt természetbeni járandóságát is.

Hány golyót lőttek ki a világháboruban?

Egy angol tábornok számszerű kimutatást készített arról, hogy hány golyót lőttek ki a világháboruban? Az összegyűjtött adatok alapján az angol tábornok megállapítja, hogy a világháboruban annyi hadiszert használtak fel, hogy a földön élő minden embert ötvenszer lehetett volna agyonlőni.

A pálinka — méreg.

A szeszirtalmu italok állandó fogyasztása könnyen életveszélyes lehet. Az állandó szesz fogyasztó vére ugyanis telitődik szeszszel és mérgezés következtében bekövetkezik a halál. Aki naponta körülbelül félliter erős pálinkát iszik meg és ezt a mennyiséget nap-nap után elfogyasztja, rövid idő alatt meghal. Egy gyermek természetesen kisebb mennyiségű szesz fogyasztásától is elpusztul.

Hogy lett a szőlőből bor?

Mikor Noé apánk az első szőlőtőkét ültette, megjelent az ördög és így szólt Noéhoz:

— Hogy az elültetett szőlőtöke biztosan megfogadjon, segítek én is neked az ültetésnél. Hozok mindjárt valami jó öntözővizet, ezzel, ha megöntöztöd az elültetett szőlőtöket, gyönyörűen fog fejlődni és nagyszerű gyümölcsöt fog teremni.

Noé megörült, hogy az ördög segítségére sietett és kérte, hogy hozza a jóféle öntöző vizet. Az ördög elment és hamar levágott egy bárányt, egy orosziant, egy majmot és egy disznót. A vérüket összevegyítette egy öntözőkannába és azzal megöntözte a Noé által ültetett szőlőtöket. A Noé által ültetett szőlőtöke szépen fejlődött és az egész földön elszaporodott. Az a tulajdonsága azonban, amit az ördög öntöző vize kölcsönözött a szőlőtökének, megmaradt. Aki a szőlőt kiejtett levéből, a borból, iszik,

kezdetben olyan lesz, mint a bárány, majd bátorságra tesz és olyan lesz, mint az orosz. Ha tovább iszik a szőlő levéből, olyan lesz, mint a majom, sőt sárban fetreng, mint a disznó.

Mit szeret a cigány?

— Éhes vagy-e cigány?
— Éhes biz én!
— Eszel-e levest?
— Hogyné!
— Hát hus kell-e cigány?
— Persze, hogy kell.
— Hát süteményt kérsz-e?
— Igen!
— Hát fát vágnál neked?
— Annyit kérdez az ur tőlem, hogy már egészen belezavartam és nem tudok felelni. Adja a választ a ravasz cigány!

Tanácsok

Azon előfizetőink részére, bármely ügyből kifolyólag, néma szóra szorúlnak, ezen rovatban készségesen megadjuk a tanácsot. Tekintettel arra, hogy a tanácsokért a tanácsadónknak fizetniük kell, felkérjük a tanácsadónkat, hogy a beküldött levelekhez mellékeljenek egy-két levet, (orvosi tanácsokért 50 pengő, egyéb tanácsokért 20 pengő) mert ennek költségeit mi fedezhetjük. Ha a választól kívánják, ezenfelül megadjuk a portódíj is beküldendő, azaz levelekre válaszolunk, a levelekhez a 20 lej is csatolva.

M. S. Ha nincs kuckó, a sertéseit tiszta árpadaránál hizlalhatja. Ha sertései felfűtöttek és főképpen nem zsírosak, akkor azokat értékesen lehet értékesíteni.

Minden magyar ember jelezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tefát magyar kötelesség biztosítását ide

hanem szalonnára és sonkára vágja le, az árpa darával való hizlalás nem mondható hátrányosnak. Tekintetbe véve az árpa és a kukorica zsirtermelő képességét, továbbá az árpa és kukorica árát, a tisztán árpával való sertéshizlalás drágább, mintha vegyes darával hizlalunk.

L. I.-né. Arepudert házilag is lehet készíteni. Nem ajánljuk azonban, hogy otthon próbáljon pudert előállítani, mert a pudert készítéshez vegyileg nagyon tiszta anyagokra van szükség. A legkisebb szennyeződés vagy mérges anyag súlyos bajok forrásává válhatik.

I. L.-né. Panaszodik, hogy szobában tartott virágainak levelei állandóan fonyadtak. Mint írja, virágait gondosan öntözi s a levelek mégis lankadtak. Figyelmeztetjük virágait ne öntözze most túlságosan, mert a levelek nem a vízhiány miatt lankadtak, hanem a hideg miatt. A eserepes növények vízfelszívó képessége ugyanis hidegben kisebb. A hideg a növények életműködését csökkenti. Fokozottabb mértékben jelentkezik ez eserepes növényeknél azért, mert a eserepben levő föld is felveszi a hideg miatt tehát a gyökerek életműködése is csökken. Mindenesetre tartsa nedvesen eserepes virágainak földjét, ügyeljen azonban arra, hogy a eserepek tányérjában soha se legyen víz, legyenek szárazok a tányérok. Amint az idő kissé fel fog melegedni, virágai is jobban fogják magukat érezni. Órizza virágait a hirtelen hőmérséklet változásától, mert a gyors hőmérséklet változás következtében kényesebb növények könnyen elpusztulhatnak.

Szerkesztői híreink

A második naptár expedíciót megkezdettük. Ez alkalommal azon előfizetőinknek küldjük ki a naptárt, akik hátrélékaikat december hó folyamán és január első napjaiban beküldték. Azoknak, akik közvetlenül az utóbbi napokban fizették ki hátrélékaikat, a második expedíció befejezése után juttatjuk el a naptárt. A második naptár expedíció nem tart sokáig s ennek befejezése után sorrendben küldjük ki a többi igénylőknek a naptárt. Is-

métellen felhívjuk minden hátrélékos figyelmét a díjak rendezésére, mert a hátrélékosoknak nem adhatunk naptárt, sőt nagyobb hátrélék esetén lapot sem küldhetünk.

A naptár készletünk még tart s közöljük az érdekeltekkel, hogy akik január hó folyamán kifizetik hátrélékaikat, azoknak a naptárt feltétlenül elküldjük. Tehát, aki eddig bármely okból kifolyólag elmulasztotta tartozása rendezését, helyrehozhatja, sőt még ebben a hónapban hozzájuthat naptárjához, ha hátrélékát kifizette.

Tanuld meg!

Hogyan lehet leszokni a dohányzásról? A dohányzásról való leszokásra különböző módszereket ajánlanak. Legbiztosabb módszer a következő: pokolköri gőzoldatával kell kiöblíteni reggel a száját. Aki ilyen szájozít használ, annak nem fog izleni a dohányzás semmiféle fajtája egész napon át. Nehány nap múlva már nincs is szükség a szájozira. Még könnyebb az olyant leszoktatni a dohányzásról, aki szipkából szokott cigarettázni vagy szivarozni. A szipka belsejét kénsavas só (ilyen a fényképezésnél használt fixirnatron) oldatával kell bekenni s időt kell adni, hogy megszáradjon rajta. Az ilyen szipka kellemetlen ízt ad a dohányfüstnek s rövid idő alatt biztos az eredmény.

Gyógyszer rózsamagból. A vadrózsa termését a csipkebogyót befőltnek és iznek szokták készíteni. A németek kitünőt tevést főznek a csipkebogyóból. A falusi népnek nagy városok mellett jó keresetet nyújt a csipkebogyóból való íz főzése. Am azt kevesen tudják, hogy a

csipkebogyó magja kitünő gyógyszer. Most is lehet még gyűjteni, mert a megfagyott és beszáradt csipkebogyókból ki lehet mosni a magvakat. A csipkebogyó magjából teát kell főzni. A tea kitünő szer vese- és hólyag-bajok ellen.

A csipkebogyó magból a következőképpen kell főzni a teát. A friss vagy megszáritott magvakat addig kell főzni, míg a víz rózsaszínű lesz. Ekkor a viznek kellemes vanília illata van. Meg kell cukrozni és ilyen módon nagyon kellemes teát szolgáltat. Sokan tejjel is isszák. A gyermekek szívesen isszák a csipkebogyó magjából készült teát és különösen akkor ajánlatos gyermekeknek, ha súlyos fertőző betegségeken estek át, mint amilyen a kanyaró, vörheny, vagy tüszősmándula gyulladás. Ilyenkor ugyanis gyakrart lépnek fel vesebajok. Minthogy a gyermekek a teát szívesebben isszák, mint az orvosságot és a csipkebogyó magjából kifőtt anyag kitünő vese-gyógyszer, minden háznál tartani kell csipkebogyó magot.

Több ezer teljese n meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

irachia kiváló hatását az OLÁH KÁROLY plebáros által feltalált Antipitysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Azonnal kezdett elhárítani a tüdőbetegséget. CSVATHI Gyógyszerész T. K. K. K.

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . 500 L. Félévre 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj

Strada Baron L. Pop 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

Olvasókör Rovino, H. D. M.
Cheson, T. B. Crişant, ifj. K. J.
Araei, Sz. J. Micalău, Zs. M.
Terebeşti, O. I. Tormac, N. S.
Sânmihaie-Ciuc, J. D. Hodosa,
K. R. Chide.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. F. Jibău 150 (r. 1933 dec. 31-ig), P. M. Lugoj 176 (rég. hátraléka rendezve), Gy. S. Văntori 155 (r. 1933 dec. 31-ig), B. D. Sânmihaie-Ciuc 130, Hitt. szöv. Chibed 2510, E. M. Ormeniş 155, L. F. Boghiş 150, O. E. Hrip 150, F. G. Sătmăr 155, ifj. K. J. Oenă-Sibiului 150, O. F. né Cămar 150, ifj. L. F. Mănu 155, B. K. J. Zăuă 150, Sz. S. Nusfălan 155, Ujleac Simleului-ról A. Gy. 150, Z. K. A. 320, ifj. K. I. 150, ifj. N. B. 470, Sărmaşag-ról: K. S. 200, K. I. 150, id. T. S. 150, K. E. M. 80, O. A. Simişna 150, M. S. Jebel 150, Z. M. Buziaş 150, V. Z. Gheja 150, M. O. Turda 150, id. Sz. P. Satul-Mio 150, K. F. Talişoara 150, Cs. G. A. Veţea 155, Sz. J. Dăia 205, H. J. Blaj 150, M. L. Văntori 155, N. P. Sieul-Maré 155, Z. L. Albiş 155, S. G. Ghiaţac 150, ifj. K. S. Oloşig 150 lej.

Apróhirdetések.

Minden szó 1. vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3. vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Gazdaköröknek, községi előjáróságoknak és csoportoknak tengerit vagonvételben bérmentve bármely állomásra olcsón szállíthatunk. Kívánatra ajánlatot küldünk. Engel József Bankháza Braşov, Str. M. Weiss 20.

Motorfejet, használtat, vagy újat keresek. Osers és Bauer 1700 típusu malommotorhoz. Gróf Wass, Sucutard, posta Taga, jud. Someş.

Megjelent

Vásárhelyi Jánosnak

**Hittem,
azért szólottam...**

című könyve

A könyv szerzőnek 32 prédikációját, 20 esztétés és 14 temetési beszédje foglalja magában.

Ára 200 lej.

Beszerezhető a
Minerva Rt. könyvkereskedésében

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Minden gazdasági kérdésben tanácsot ad a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közigazdasági folyóirat.

Előfizetési díj egész évre 80 lej,
félévre 50 lej.

Fizessünk elő 1934-re!

Mutatványszámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal:
Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!